

Vägledning för svenska arter i
habitatdirektivets bilaga 2
NV-01162-10
Beslutad: 20 januari 2011

Venhavre

Trisetum subalpestre

EU-kod: 1977

Länk: Gemensam text (arternas namn och koder)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#2

BESÖK: STOCKHOLM - VALHALLAVÄGEN 195
ÖSTERSUND – FORSKARENS VÄG 5, HUS UB
KIRUNA – KASERNGATAN 14
POST: 106 48 STOCKHOLM
TEL: 08-698 10 00
FAX: 08-698 14 80
E-POST: REGISTRATOR@NATURVARDSVERKET.SE
INTERNET: WWW.NATURVARDSVERKET.SE

Biologi – ekologi

Länk: Gemensam text (biologi och ekologi)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artermensam.pdf#4

Livsmiljö

Venhavre är knutet till rinnande vatten och samtliga förekomster av arten ligger i anslutning till oreglerade vattendrag. I regel växer arten mellan en halv och en meter ovan normalt vattenstånd. Den växer huvudsakligen på erosionsstränder utmed forsar där konkurrensen inte är så stor. Typiska växtplatser är belägna i strömmarnas ytterkurvor eller omedelbart nedanför sel eller andra utvidgningar av vattendragen.

Önskvärd naturlig stress och störning

Venhavren är konkurrenssvag och något ljuskrävande. Den är därför beroende av återkommande erosion som begränsar vedväxternas tillväxt och skapar vegetationsfria ytor där venhavre kan föryngra sig. Erosionen får dock inte vara för kraftig eftersom arten är svagt rotad och behöver skydd mot kraftig urspolning. Åtskilliga av de mindre lokalerna är inte beständiga utan kommer och går efter årsmån och vattenföring i älven.

Reproduktion och spridning

All spridning sker med frön. Arten kan troligen överleva vegetativt under något eller flera tiotal år efter det att fröförökning upphört. Arten är huvudsakligen vindspridd, men även spridning längs vattendrag kan vara av betydelse.

En rimlig uppskattning av spridningsavstånd är 50 meter. Spridning nedströms vattendrag kan dock ge betydligt större avstånd (flera kilometer).

Status

Länk: Gemensam text (status)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#6

Status och internationellt ansvar

- Sveriges rödlista 2010: Arten är klassad som Nära hotad (NT).

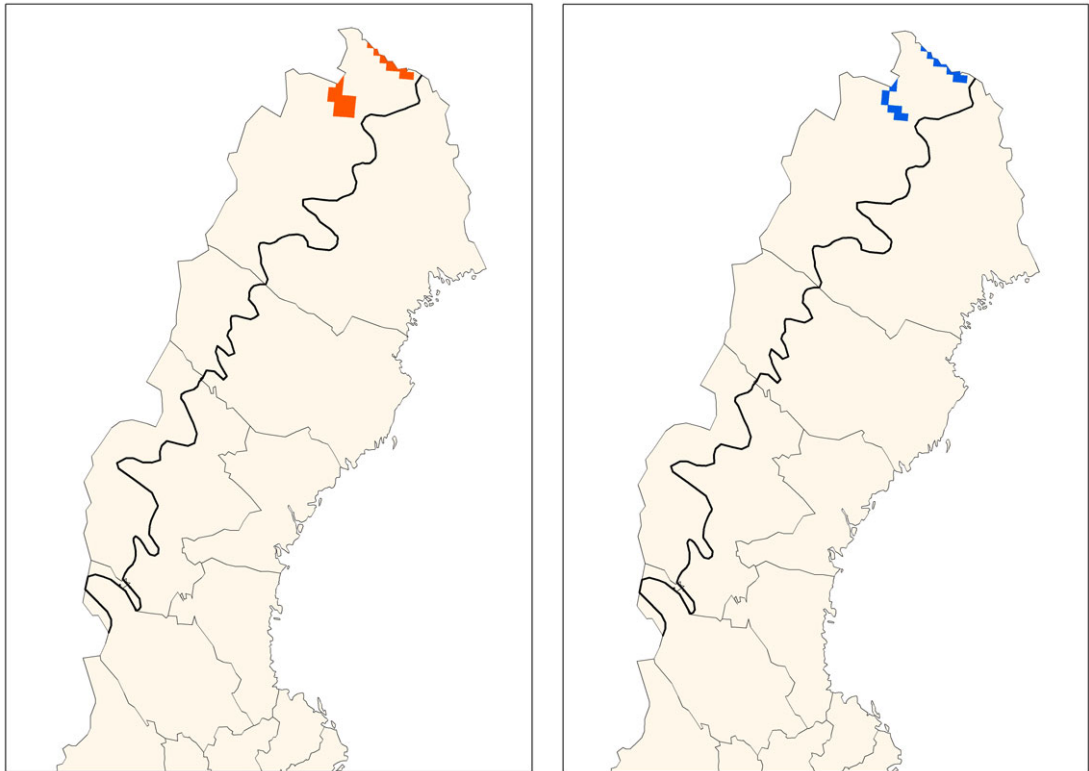
Rapporterad nationell bevarandestatus 2007

Rapporterat 2007	Reg. A	Reg. B	Reg. K	Totalt
Natura 2000-områden				
Utpekade för arten (antal)	3			3
Utbredning				
Aktuellt värde (km ²)	1 908			1 908
Referensvärde (km ²)	1 908			1 908
Bedömning aktuell status	Gynnsam			
Bedömning trend	Stabil			
Population				
Aktuellt värde (enhet ¹)	50 000			50 000
Referensvärde (enhet ¹)	50 000			50 000
Bedömning aktuell status	Gynnsam			
Bedömning trend	Stabil			
Artens livsmiljö				
Bedömning aktuell status	Gynnsam			
Bedömning trend	Stabil			
Framtidsutsikt				
Bedömning aktuell status	Gynnsam			
Bedömning trend	Stabil			
Samlad bedömning				
Bedömning aktuell status	Gynnsam			
Bedömning trend	Stabil			

¹ Enhet för artens population är antal individer.

Kommentarer till rapporterade uppgifter

Arten har tidigare haft en större utbredning och även förekommit i hävdade älvnära miljöer. Det är möjligt att en del restaureringar kan bli aktuella inom åtgärdsprogramarbetet.

Figur 1. Svenskt utbredningsområde (till vänster) och förekomster (till höger).

Förutsättningar för bevarande

Länk: Gemensam text (förutsättningar för bevarande)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#12

Hotbild

- Venhavre är känslig för vattenreglering och vattenkraftsutbyggnad.
- Igenväxning av slåttermarker har gjort att arten minskar.

Bevarandeåtgärder

- Gångse åtgärder för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus så att ingen försämringar för arten sker, (dvs att artens intressen respekteras i fysisk planering, tillståndsprövning, generell naturvårdshänsyn, förvaltning av skyddade områden, artskydd och uppföljning samt övervakning).
- Genomförandet av Åtgärdsprogram för venhavre.
- Fortsatt övervakning genom floraväkteri.

Regelverk

Länk: Gemensam text (regelverk)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#16

- Arten ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 2 och den är inte en prioriterad art där.
- Arten kräver noggrant skydd enligt art- och habitatdirektivet. Den ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 4 och betecknas med N i artskyddsförordningens bilaga 1.
- Vilt levande exemplar av arten är fridlyst enligt 7§ Artskyddsförordningen (2007:845) vilket innebär att det är förbjudet att avsiktligt plocka, samla in, skära av, dra upp med rötterna eller förstöra arten i naturen. Förbudet gäller alla stadier i artens livscykel.
- Vilt levande exemplar av arten omfattas av 23§ Artskyddsförordningen vilket innebär att det är förbjudet att förvara och transportera arten..

Bevarandemål och uppföljning

Länk: Gemensam text (bevarandemål och uppföljning)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#24

Förslag till mål (inte fastställda)

Mål – utbredning & förekomst	Nivå	Metod	Mått	Frekvens
Utbredningsområdet för venhavre ska vara minst 1 908 km ² i alpin region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år
Förekomstarean för venhavre ska vara minst 100 km ² i alpin region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år

Mål – population	Nivå	Metod	Mått	Frekvens
Det ska finnas minst 50 000 individer av venhavre i alpin region.	Biogeografisk	Enligt BI-manual kärlväxter.	Antal individer	Vart 6:e år
Det ska finnas minst XX fertila individer av venhavre på lokalen YY.	Lokal	Enligt BI-manual kärlväxter.	Antal fertila individer	Vart 3:e år
Det ska finnas minst XX individer av venhavre på lokalen YY.	Lokal	Enligt BI-manual kärlväxter.	Antal individer	Vart 3:e år

Mål – livsmiljö	Nivå	Metod	Mått	Frekvens
Det ska finnas minst XX km med lämplig livsmiljö (erosionstränder längs oreglerade vattendrag) för venhavre i artens gynnsamma utbredningsområde / område YY.	Nationell / Område	Enligt UF-manual för vattendrag (fastställd).	Antal individer	Vart 6:e år

Kommentarer

Minimnivån för uppföljning i skyddade områden är uppföljning av förekomst i minst 50% av områdena vart 6:e år. Data om förekomst i skyddade områden förutsätts komma fram genom den biogeografiska uppföljningen.

Litteratur och kontaktuppgifter

Länk: Gemensam text (litteratur och kontaktuppgifter)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#30

Artvis litteratur

Jakobsson, A. 1997. Sällsynta fjällväxter i Torne lappmark. Examensarbete på Biologisk-Geovetenskaplig linje. Stockholms Universitet.

Ståhl, P. 1996. Kontroller av Venhavre 1996.

Ståhl, P. 2009. Åtgärdsprogram för Venhavre (*Trisetum subalpestre*) Naturvårdsverket. Rapport 5980.

Länkar

Virtuella floran <http://linnaeus.nrm.se/flora/>

Kontaktuppgifter

Marit Persson
marit.persson@artdata.slu.se
018-67 26 58

ArtDatabanken
Bäcklösavägen 10
Box 7007
750 07 Uppsala